

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 48/2006 vp

Valtioneuvoston selvitys Lissabonin strategias- ta kasvun ja työllisyyden parantamiseksi — Suomen kansallinen toimintaohjelma 2005— 2008

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 18 päivänä lokakuuta 2006 lähettänyt jatkokirjelmän 1. VM 12.10.2006 asiassa E 88/2005 vp hallintovaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Marketta Henriksson, valtiovarainministeriö
- ylijohtaja Silja Hiironniemi, sisäasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Sten Palmgren, oikeusministeriö
- suunnittelija Sari Wessman, opetusministeriö
- teollisuusneuvos Matti Pietarinen, kauppa- ja teollisuusministeriö

- erikoistutkija Veli Laine, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Hillevi Lönn, työministeriö
- johtaja Keijo Sahrman, Suomen Kuntaliitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- AKAVA ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- Suomen Yrittäjät ry.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon HaVL 28/2005 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Vuonna 2005 uudistettu Lissabonin strategia korostaa jäsenvaltioiden toimenpiteitä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi EU-alueella. Kansallisissa toimenpideohjelmissaan maat arvioivat, mitkä ovat makrotalouden, mikrotalouden ja työmarkkinoiden keskeiset haasteet ja tavoitteet

ja mitä näillä lohkoilla tehdään kasvun ja työllisyyden edistämiseksi vuosina 2005—2008.

Tässä raportissa tarkastellaan Suomen kansallisen toimenpideohjelman toteutumista. Väliarvio keskittyy viime vuoden ohjelmassa asetettujen kansallisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Vuosi sitten valmistunut ohjelma on to-

teutunut suunnitellusti, ja Suomen talous- ja työllisyyskehitys on ollut EU:n mittapuussa hyvin vahvaa. Suomen kansalliseen ohjelmaan ei olekaan tehty olennaisia muutoksia. Tarkistuksessa kuitenkin painotetaan eräitä Suomen kehitysstrategian kannalta keskeisiä osa-alueita en-

tistä voimakkaammin. Tällaisia kysymyksiä ovat muun muassa kuntatalouden vahvistaminen, innovaatiojärjestelmän kehittäminen ja työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen. Ohjelman toteuttaminen on lisäksi kytketty entistä tiiviimmin Suomen rakennerahastostrategiaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Käsiteltävänä olevassa väliarviossa tarkastellaan Lissabonin strategian toimeenpanemiseksi vuosille 2005—2008 laaditun Suomen kansallisen toimenpideohjelman toteutumista. Väliarvion mukaan toimenpideohjelma on toteutunut suunnitellusti ja Suomen talous- ja työllisyyskehitys on ollut EU-vertailussa vahvaa. Ohjelman painopistealueet ovat samat kuin vuonna 2005 laaditussa ohjelmassa. Tältä osin hallintovaliokunta viittaa lausuntoonsa HaVL 28/2005 vp.

Valiokunta pitää myönteisenä, että ohjelman tarkistuksessa painottuu entistä selkeämmin muun muassa kuntatalouden vahvistaminen, innovaatiojärjestelmän kehittäminen ja työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen. Ohjelman toteuttaminen on kytketty aikaisempaa tiiviimmin Suomen rakennerahastostrategiaan. Makrotaloudessa ohjelma kiinnittää erityistä huomiota kunta- ja palvelurakennemuutoksen toteuttamiseen. Alueiden merkitys Lissabonin strategian toteuttamisen kannalta on ohjelmassa tunnistettu varsin hyvin.

Ohjelmassa tähdätään talouden kasvupotentiaalin parantamiseksi muun muassa osaamis- pohjan vahvistamiseen kehittämällä koulutusta ja lisäämällä tutkimuksen ja tuotekehityksen voimavaroja sekä parantamalla tutkimuksen ja sen tulosten taloudellista hyödyntämistä. Innovaatioiden merkitys kilpailukyvyyn, kasvun ja tuottavuuden lähteenä kasvaa. Valiokunnan mielestä jatkossa on keskeistä, että uusi osaaminen ja tieto siirretään käytännön toimenpiteiksi. Myös osaamisprofiilin ja työmarkkinoiden kohtaantoon tulee kiinnittää huomiota.

Rakennerahastotoiminnalla on kiinteä yhteys Lissabonin strategian toteuttamiseen. Kauden

2000—2006 rakennerahasto-ohjelmien painoituksia ovat muun muassa alueiden kilpailukyvyn, työllisyyden ja osaamisen lisääminen ja vahvistaminen, yrittäjyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy. Uudella ohjelmakaudella Lissabonin tavoitteiden toteuttamista painotetaan entistä voimakkaammin. Kaudella 2007—2013 vähintään 75 prosenttia rakennerahasto-ohjelmien varoista tulee suunnata kilpailukyvyn edistämiseen ja työpaikkojen luomiseen. Suomen rakennerahastostrategian painopisteet ovat pitkälle yhteneviä kansallisen toimenpideohjelman painoalueiden kanssa. Tässä yhteydessä valiokunta toteaa, että kansallisia julkisia rahoitusosuuksia mitoitettaessa on tarpeen kiinnittää huomiota muiden seikkojen ohella siihen, min-kälaisten hankkeiden rahoitukseen kunnat voivat toimivaltansa mukaan osallistua.

Valiokunta korostaa kansallisen toimenpideohjelman lähtökohtana talouden, työllisyyden ja sosiaalisen koheesion keskinäistä riippuvuutta. Hyvinvointipalveluiden, tasa-arvon, vahvan perusturvan ja turvallisuuden merkityksen voidaan arvioida tulevaisuudessa kasvavan, ja näistä huolehtiminen on jatkossakin Suomen kilpailukyvyn kannalta yksi keskeisistä tekijöistä.

Kansallisen toimenpideohjelman toimenpiteet koskevat monin tavoin kuntasektoria. Valiokunta korostaa valtion ja kuntasektorin keskusteluyhteyden ja yhteistyön merkitystä kansallisen toimenpideohjelman toteuttamisessa ja seurannassa. Tämä myös parantaa mahdollisuuksia nykyistä laaja-alaisempaan arviointiin julkisen sektorin roolista kilpailukykytavoitteiden toteuttamisessa.

Lopuksi valiokunta tähdentää lainsäädännön laadun ja ennakoitavuuden merkitystä yritysten

toimintaedellytysten ja muun kehittämistoiminnan kannalta. EU:n lainsäädännön laadun parantaminen on yksi Lissabonin strategian välineistä. EU-lainsäädännön kansallisessa täytäntöönpanossa on valiokunnan mielestä tärkeää kiinnittää huomiota sääntelyn selkeyteen ja yhteensovittamiseen kansallisen oikeudellisen viitekehyksen kanssa.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ehdottaa,

että suuri valiokunta ottaa huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Veijo Puhjo /vas
jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Nils-Anders Granvik /r
Lasse Hautala /kesk
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /kesk

Esko Kurvinen /kok
Lauri Kähkönen /sd
Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölli /kesk
Ahti Vielma /kok
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.